

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0408U002915

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-06-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заїка Марія Вікторівна
2. Zaika Mariya Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.01.11

Назва наукової спеціальності: Кардіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-04-2008

Спеціальність за освітою: 7.110.101

Місце роботи здобувача: Центральна клінічна лікарня N 5, м. Харків

Код за ЄДРПОУ: 01108202

Місцезнаходження: 61018, м. Харків, пров. Балакірева, 5

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, Харків, проспект Науки, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.30

Тема дисертації:

1. Прозапальні цитокіни та оксидативний стрес у хворих на хронічну серцеву недостатність в динаміці лікування антагоністами рецепторів до ангіотензину II.

2. Proinflammatory cytokines and oxidative stress in the patients with chronic heart failure in dynamics of treatment with angiotensin II receptors antagonists.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: хронічна серцева недостатність. Мета дослідження: підвищення ефективності діагностики прогресування дисфункції міокарду та розробка оптимальних диференційованих підходів до терапії хронічної серцевої не-достатності на підставі оцінки маркерів неспецифічного запалення та оксидативного стресу. Методи дослідження: імуноферментний метод визначення рівней ФНП-?, рРФНП-? I, СРП, 8-ізопростану; спектрофо-тометричний метод визначення активності каталази за мето-дикою Fried R. (1975) та супероксиддісмутази в модифікації методики С. Чеварі і співавторами (1991); ехокардіографія. Теоретичні і практичні результати: використання лікарями практичних закладів охорони здоров'я України запропонованих у роботі методів комплексної оцінки активації неспецифічного запалення і порушень прооксидантно-антиоксидантної рівноваги сприятиме вдосконаленню діагностики ХСН на ранніх стадіях її формування та оптимізації терапевтичного впливу. Виявлені достовірні негативні кореляційні взаємозв'язки

між рівнем рРФНП-? I, ФНП-? та СРП свідчать про антагоністичне значення рРФНП-? I у процесах неспецифічного запалення в організмі та можливість використання його в якості маркера локальної активності ФНП-?. Вивчені протизапальні та антиоксидантні властивості досліджуваних режимів терапії дозволяють рекомендувати кандесартан хворим зі значним підвищенням плазматичного ФНП-? та зниженням активності СОД, а комбінацію фозіноприлу і бісопрололу при наявності високого рівня СРП і рРФНП-? I, зниженням активності Кат, та збільшенні СІ, що сприятиме досягненню «кардіопротективного» ефекту при лікуванні хворих з ХСН. Новизна: уперше проведений комплексний аналіз клінічних проявів, внутрішньосерцевої гемодинаміки і змін показників прооксидантно-антиоксидантного балансу та медіаторів не-специфічного запалення в організмі хворих при формуванні ХСН різних функціональних класів зі збереженою систолічною функцією серця. У досліджуваних осіб виявлена потужна позитивна залежність плазматичного рівню 8-ізопростану від функціонального класу ХСН. Встановлено достовірні взаємозв'язки вмісту в плазмі 8-ізопростану, ФНП-? і СРП з показниками внутрішньосерцевої гемодинаміки. Продемонстровано, що вміст у сироватці крові розчинного рецептора до ФНП-? I типу може служити маркером, що відображає локальну активність ФНП-?. Виявлені кореляційні зв'язки між рівнем ФНП-?, рРФНП-? I, СРП, 8-ізопростану, каталази та су-пероксиддисмутази в залежності від важкості перебігу ХСН свідчать про існування взаємовідносин порушень прооксидантно-антиоксидантної рівноваги і активації неспецифічного запалення в патогенезі формування дисфункції міокарду. Проведено порівняльну характеристику фармакологічних ефектів інгібіторів ангіотензинконвертуючого ферменту (фозіноприла), антагоністів рецепторів ангіотензину II (кандесартана) та комбінації інгібітора ангіотензинконвертуючого ферменту і бета-адреноблокатора (фозіноприла і бісопролола), застосованих для лікування хворих на ХСН. Ступінь впровадження: результати роботи впровадженні в педагогічний процес кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1 Харківського державного медичного університету Міністерства охорони здоров'я України, в роботу терапевтичних відділень МКЛ №11 м. Харкова, кардіологічних відділень ДЛПЗ Центральної клінічної лікарні "Укрзалізниця", міської поліклініки №9 м. Харкова, що підтверджено актами впровадження. Сфера використання: медицина, кардіологічні відділення.

2. Object of the research: chronic heart failure (CHF). Purpose of the research: increase of the diagnosis efficacy for myocardial dysfunction progression and development of differentiated approaches to CHF therapy on the basis of the assessment of markers of nonspecific inflammation (NSI) and oxidative stress. Methods of the research: immunoenzyme method for determining levels of tumor necrosis factor alpha (TNF-?), soluble receptor (SR) of TNF-? I, C-reactive protein (CRP), 8-isoprostane; spectrophotometric method for determining the activity of catalase (Cat) by Fried's method (1975) and superoxide dismutase (SOD) by a modified method of Chevri et al. (1991); echocardiography. Theoretical and practical results: the use of the methods for a complex assessment of NSI activation and disturbances in the prooxidant-antioxidant balance, suggested in the research, by doctors of practical medical establishments of Ukraine will facilitate diagnosis of CHF at early stages of its formation and optimization of the therapeutic influence. The revealed reliable negative correlations between the levels of TNF-? I SR, TNF-? and CRP demonstrate the antagonistic part played by TNF-? I SR in the processes of NSI in the organism and its possible use as a marker of the local activity of TNF-?. The studied anti-inflammatory and antioxidant properties of the investigated therapeutic modes make it possible to recommend Kandesartan for patients with a significant increase of plasma TNF-? and a reduced activity of SOD, whereas the combination of Fosinopril and Bisoprolol for a high level of CRP and TNF-? I SR, a lower activity of Cat and a higher cardiac index, thereby contributing to the achievement of the "cardioprotective" effect in the treatment of patients with CHF. Novelty: for the first time, a complex analysis of clinical manifestations, intracardiac haemodynamics and changes in the indices of the prooxidant-antioxidant balance and NSI mediators in the organism of patients was made during the formation of different functional classes of CHF with a preserved systolic function of the heart. The examined people revealed a strong positive dependence of the plasma level of 8-isoprostane on the functional class of CHF. Reliable relationships were found out between the plasma content of 8-isoprostane, TNF-? and CRP versus the indices of intracardiac haemodynamics. It was demonstrated that the blood serum content of SR to TNF-? type I could serve as a marker, which reflects the local activity of TNF-?. The revealed correlations between the level of

TNF- α , TNF- β I SR, SRP, 8-isoprostane, Cat and SOD depending upon the severity of CHF course show presence of some relationships between disturbances in the prooxidant-antioxidant balance and NSI activation in the pathogenesis of the myocardial dysfunction formation. Degree of introduction: results of the research were introduced into the pedagogical process of Department of Propedeutics of Internal Medicine No. 1 of Kharkiv National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, into the work of Medical Departments of Kharkiv City Clinical Hospital No. 11, Cardiology Departments of Ukrainian Railways Central Clinical Hospital, Kharkiv City Clinical Hospital No. 9, as it is confirmed by acts on introduction. Sphere of application: medicine, cardiology departments.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Ольга Миколаївна
2. Kovalyova O.N.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лапшина Лариса Андріївна
2. Лапшина Лариса Андріївна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рудик Юрій Степанович
2. Рудик Юрій Степанович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Біловол Олександр Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Біловол Олександр Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.